

రాజీవ్ విద్యామిషన్ (ఎస్.ఎస్.ఎ), ఆంధ్రప్రదేశ్, హైదరాబాద్ పాఠశాల కార్యక్రమాలు

- గత కొన్ని సంవత్సరములుగా అభ్యసనాభివృద్ధి కార్యక్రమంలో (ఎల్.ఇ.పి) భాగంగా వినూత్న కార్యక్రమాలను రాష్ట్రంలోని అన్ని పాఠశాలల్లో అమలు చేయడం జరుగుచున్నది.
- స్కూల్ పోస్టుబాక్స్, గోడపత్రిక, బాలల సంఘాలు, నిజాయితీ పెట్టె, తరగతి గ్రంథాలయం, పిల్లల డైరీ వంటివి ఎల్.ఇ.పిలో భాగంగా పాఠశాలల్లో నిర్వహిస్తున్నారు. అభ్యసనాభివృద్ధి కార్యక్రమంలో భాగంగా ప్రతి సబ్జెక్టులో నిర్ధారించుకున్న సామర్థ్యాలను బలోపేతం చేయడానికి తోడ్పడతాయన్న ఉద్దేశ్యంతో వాటిని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.
- 2012 - 13 విద్యా సంవత్సరం నుండి పాఠశాల కార్యక్రమాలుగా వీటిని యధావిధిగా లక్షా యత్యకంగా ప్రతి పాఠశాలలో అమలు చేయాలి.

వినూత్న కార్యక్రమాలు

2012-13 విద్యా సంవత్సరము నుండి రాష్ట్రంలోని అన్ని పాఠశాలల్లో పై పాఠశాల కార్యక్రమాలతో పాటు ఈ కింది వినూత్న కార్యక్రమాలను అమలు చేయాలి. ఉపాధ్యాయులు ఈ అంశాలపై విద్యార్థులకు అవగాహన కలిగించి, ఉపాధ్యాయ మార్గదర్శకంలో విద్యార్థులచే వాటిని నిర్వహింప చేయాలి. పిల్లల్లో శాస్త్రీయ ఆలోచనలు, ప్రయోగ వైపుణ్యాలు, ఆరోగ్య జాగ్రత్తలు, పర్యావరణ పరిరక్షణ, వనరుల సద్వినియోగం జరగడానికి ఈ కార్యక్రమాలు దోహదపడతాయి.

1. కనిష్ట, గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలను నమోదు చేయడం

- ప్రతి పాఠశాల వారు సిక్స్ కనిష్ట, గరిష్ట ఉష్ణమాపకాన్ని కొనుగోలు చేయాలి.
- పాఠశాల ప్రార్థనలో ముందు రోజు మాపనం చేసిన కనిష్ట, గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలను వార్తలలో అంశంగా చదవాలి.
- వార్తల అనంతరం ఉష్ణోగ్రతను డిస్ ప్లే బోర్డుపై లేదా ఒక చార్టుపై నమోదు చేయాలి. పాఠశాలలో ప్రదర్శించాలి.
- ఉష్ణోగ్రతల వివరాలు గల చార్టులను ఒక క్యాలెండర్ గా ప్రతి విద్యా సంవత్సరంలో రూపొందించాలి.
- సమాచార కమిటీ వారు ఈ బాధ్యతను నిర్వహించాలి.

2. వర్షపాతం నమోదు చేయడం

- రాష్ట్రంలోని అన్ని పాఠశాలల్లో వర్షపాత వివరాలు తెలుసుకునే పరికరాన్ని రూపొందించుకోవాలి.
- ప్లాస్టిక్ బాటిల్తో వర్షమాపనిని రూపొందించవచ్చు.
- పాఠశాలలో వర్షం పడే చోట దీనిని అమర్చాలి.
- వర్షం పడిన నాడు ఎంత వర్షపాతం నమోదయ్యిందీ చూసి వివరాలను చార్టుపై నమోదు చేయాలి.
- కనిష్ట, గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలు నమోదు చేసే డిస్ ప్లే బోర్డుపై లేదా చార్టులోనే వర్షపాతాన్ని కూడా నమోదు చేయాలి.
- వర్షం పడనినాడు ఖాళీగా ఉంచాలి.
- ప్రతి రోజు ప్రార్థన కంటే ముందు వర్షమాపనిని పరిశీలించి వర్షపాత వివరాలు వార్తలలో చదవాలి.
- సమాచార కమిటీ వారు ఈ బాధ్యత నిర్వహించాలి.
- అనంతరం చార్టు లేదా పాఠశాల “నల్లబల్ల” పై నమోదు చేయాలి.

చార్టు నమూనా

“వాతావరణం - వివరాలు”

పాఠశాల పేరు : మండలం :

జిల్లా : నెల : జూన్ - 2012

తేదీ	కనిష్ట ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ట ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతం
12.6.2012			
13.6.2012			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
30.6.2012			

3. వివిధ కాలాలలో వచ్చే వ్యాధులు, వ్యాధికి గురయిన వారి సంఖ్య నమోదు చేయడం.

- రాష్ట్రంలోని అన్ని పాఠశాలల్లో వివిధ కాలాల్లో వచ్చే వ్యాధులు, వ్యాధికి గురయిన విద్యార్థుల సంఖ్యా వివరాలు ప్రతి నెలా నమోదు చేయాలి.
- ఆరోగ్య - పరిశుభ్రత కమిటీ వారు ఈ వివరాలు సేకరించి నమోదు చేయాలి.
- కారణాలు విశ్లేషించి, తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలను వివరించాలి.
- ఆరోగ్య కార్యకర్తకు వివరాలు చూపించాలి.
- ఒక చార్టుపై నెలలు, వ్యాధులు, వ్యాధికి గురయిన విద్యార్థుల సంఖ్యను రాయాలి.
- ఒక విద్యార్థి ఎన్ని సార్లు అనారోగ్యానికి గురైతే అన్ని సార్లు ఆరోగ్య కార్డులో నమోదు చేయాలి.
- ఒక నెలలో వ్యాధికి గురయ్యే మరొక నెల వరకు వ్యాధి అలాగే ఉంటే ఆ నెలలో కూడా వారి వివరాలు నమోదు చేయాలి.
- అంతే కాకుండా వారి పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించి వ్యాధి నివారణకు కృషి చేయాలి. తల్లిదండ్రులను కలిసి తగిన సూచనలు ఇవ్వాలి.
- ఒక విద్యా సం||ము వివరాలు మొత్తం ఒక చార్టుపై నమోదు చేయాలి.

వ్యాధులకు గురయిన విద్యార్థుల సంఖ్యా వివరాలు

“విద్యార్థుల ఆరోగ్య స్థితి”

పాఠశాల పేరు : మండలం :

జిల్లా : విద్యా సం|| :

నెల/వ్యాధి	జ్వరం	తట్టు, అమ్మవారు	గవద బిళ్లలు	కండ్ల కలక	విరేచనాలు /వాంతులు	వడదెబ్బ	చర్మ వ్యాధులు (గజ్జి, తామర..)	ఇతరములు
జూన్								
జూలై								
ఆగష్టు								
సెప్టెంబర్								
అక్టోబర్								
నవంబర్								
డిశంబర్								
జనవరి								
ఫిబ్రవరి								
మార్చి								
ఏప్రిల్								

4. కంపోస్టు, ఇంకుడు గుంత నిర్వహించడం.

కంపోస్టు గుంత

- రాష్ట్రంలోని అన్ని పాఠశాలల్లో ఒక మూలన కంపోస్టు గుంతను తవ్వాలి / ఏర్పాటు చేయాలి.
- రాలిన ఆకులను, చెత్తను, మధ్యాహ్న భోజన వ్యర్థ పదార్థాలను ఇందులో వేయాలి.
- ప్రతి రోజు ఒక మట్టి పొరను ఈ పదార్థాలపై వేయాలి.
- పరిశుభ్రత కమిటీ వారు ఈ బాధ్యతను నిర్వహించాలి.
- ఉపాధ్యాయులు కంపోస్టు నిర్వహణపై తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.
- ఇంకుడు గుంత పాఠశాలలో ఒక మూల ఇంకుడు గుంతను తవ్వాలి.
- కంకర రాళ్లు, దొడ్డు ఇసుక, సన్న ఇసుకతో ఇంకుడు గుంతను ఏర్పాటు చేయాలి.
- వాన నీరు, వాడిన నీరు ఈ గుంతలోకి వెళ్లేటట్లు చూడాలి.
- ఇంకుడు గుంత నిర్వహణలో పిల్లలు, ఉపాధ్యాయులు, యస్.యం.సి సభ్యులు భాగస్వాములు కావాలి.

5. ప్లాస్టిక్, థర్మాకోల్ వినియోగించకపోవడం

- రాష్ట్రంలోని అన్ని పాఠశాలల్లో ప్లాస్టిక్, థర్మాకోల్ తో తయారు చేసిన వస్తువులు (గ్లాసులు, బ్యాగులు) వాడరాదు.
- పాఠశాలలో ఎక్కడా ప్లాస్టిక్ కాగితాలు వాడడం, పారవేయడం చేయరాదు.
- ప్లాస్టిక్ గ్లాసులలో టీ, నీరు తాగడం చేయరాదు. ప్లాస్టిక్ గ్లాసులను వాడరాదు.
- థర్మాకోల్ వాడరాదు.
- థర్మాకోల్ తో చేసిన బోధనాభ్యసన సామగ్రిని ఉపయోగించరాదు.
- విద్యార్థులకు అవగాహన కలిగించి, ఉపాధ్యాయులతో సహా అందరూ ఆచరించాలి.
- ప్లాస్టిక్, థర్మాకోల్ రహిత పాఠశాల అనే బోర్డు బడి బయట ప్రదర్శించాలి.

పాఠశాలల్లో పై వినూత్న కార్యక్రమాలతో పాటు బాలల హక్కులు, పరిసరాల పరిరక్షణకు సంబంధించిన అంశాలను అమలు చేయాలి. పాఠశాల పరిసరాలు పరిశుభ్రంగా, పచ్చదనంతో ఉండడం, మొక్కలను పెంచడం, తిన్న తర్వాత చేతులు, గిన్నెలను మొక్కల దగ్గర కడగడం ద్వారా నీటిని పరిరక్షించడం వంటివి చేయాలి. జిల్లా, మండల, పాఠశాల స్థాయిలో ఇందుకు సంబంధించి కార్యక్రమాలు రూపొందించుకొని అమలు చేయాలి.

బాలల హక్కుల పరిరక్షణ క్లబ్

- ప్రతి పాఠశాలలో తరగతికి ఇద్దరు చొప్పున విద్యార్థులను (ఒక బాలుడు, ఒక బాలిక) ఎంపిక చేసి బాలల హక్కుల పరిరక్షణ క్లబ్ ను ఏర్పాటు చేయాలి.
- ప్రధానోపాధ్యాయుడు చైర్మన్ గా, ఒక మహిళా ఉపాధ్యాయుని, (మహిళా ఉపాధ్యాయుని లేనిచో పురుష ఉపాధ్యాయుడు) ఒక పురుష ఉపాధ్యాయుడిని ఎంపిక చేసి ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు ఈ క్లబ్ నిర్వహణను పర్యవేక్షించాలి. పేర్లను పాఠశాలలో ప్రదర్శించాలి.
- బాలల హక్కుల పరిరక్షణకు సమాజ సహకారంతో అందరు కలిసి కృషి చేయాలి.

- పిల్లలను పేర్లతో పిలవడం, శారీరక, మానసిక హింసలేకుండా చూడడం, వివక్షత చూపకపోవడం, అందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించడం, ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లల పట్ల శ్రద్ధ వహించడం వంటివి ఈ క్లబ్ చేయాలి.
- ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు తరగతి గదిని ప్రజాస్వామికంగా తీర్చిదిద్దాలి.
- పిల్లలను, పిల్లల అభిప్రాయాలను గౌరవించాలి. అభ్యసనంలో పిల్లల భాగస్వామ్యం పూర్తి స్థాయిలో ఉండాలి. పాఠశాల కార్యక్రమాలలో పిల్లలందరూ భాగస్వాములు కావాలి.
- పిల్లల భాగస్వామ్యంతో పాఠశాల కార్యక్రమాల తయారీ, అమలు చేయబడాలి.
- పిల్లల హక్కులకు భంగం కలిగినపుడు తరగతి ఉపాధ్యాయుని దృష్టికి క్లబ్ సభ్యులు తీసుకువెళ్లాలి.
- ఉపాధ్యాయుల వల్ల బాలల హక్కులకు భంగం కలిగినపుడు ప్రధానోపాధ్యాయుల దృష్టికి తీసుకువెళ్లాలి.
- తోటి విద్యార్థుల ద్వారా హక్కులకు భంగం కలిగితే ఉపాధ్యాయుని దృష్టికి తీసుకువెళ్లాలి.
- బాలల హక్కులను పాఠశాలలో ప్రదర్శించాలి.
- తల్లిదండ్రులకు బాలల హక్కులపై అవగాహన కల్పించాలి.
- “బాలల హక్కుల” పరిరక్షణ కోసం ర్యాలీ నిర్వహణ, వివిధ పోటీల నిర్వహణను క్లబ్ చేపట్టాలి.

బాలల హక్కులు

1. సంపూర్ణ ఆరోగ్యంతో ఉండే హక్కు
2. నాణ్యమైన ఉచిత విద్య పొందే హక్కు
3. ఆడుకునే హక్కు, వినోదం పొందే హక్కు
4. పరిశుభ్రమైన తాగునీటి హక్కు
5. పోషకాహారం పొందే హక్కు
6. గౌరవాన్ని పొందే హక్కు
7. సమానత్వపు హక్కు
8. భావవ్యక్తీకరణ హక్కు
9. సమాన విద్యావకాశాలు పొందే హక్కు
10. స్వేచ్ఛగా ఆలోచించే హక్కు
11. మానసిక, శారీరక వేధింపుల నుండి విముక్తి పొందే హక్కు
12. ప్రేమ, ఆప్యాయతలను పొందే హక్కు, సామాజిక భద్రత పొందే హక్కు

గమనిక : ప్రతి పాఠశాల గోడపై రాయించాలి. లేదా Flexi Board పై ముద్రింపచేసి అందరి దృష్టి పడే విధంగా అమర్చాలి.

పర్యావరణ మిత్ర

- పాఠశాల పరిశుభ్రంగా, పచ్చదనంతో ఉండడానికి పర్యావరణమిత్రులను ప్రతి పాఠశాలలో ఏర్పాటు చేయాలి.
- ప్రధానోపాధ్యాయులు చైర్మన్ గా ఉండాలి. ఒక ఉపాధ్యాయునికి కన్వీనర్ బాధ్యతలు అప్పగించాలి.
- ప్రతి తరగతి నుండి ఒక విద్యార్థిని పర్యావరణ మిత్ర సభ్యునిగా ఎన్నుక చేయాలి.
- పర్యావరణ మిత్ర సభ్యులు కింది కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలి.
- పాఠశాల ఆవరణ పరిశుభ్రంగా ఉండేటట్లు చూడడం.
 - ప్రతి తరగతి గదిలో చెత్తబుట్టను ఏర్పాటు చేయడం.
 - దుమ్ము, బూజు లేకుండా తరగతి గదులు శుభ్రంగా ఉండునట్లు చూడడం.
 - పాఠశాల ఆవరణలో మొక్కలు పెంచడం.
 - మొక్కలకు నీరు పోయడం
 - కంపోస్టు గుంత, ఇంకుడు గుంతను నిర్వహించడం.
 - పక్షులు తినడానికి గింజలు, నీరు తాగుటకు వీలుగా తొట్టెలు ఏర్పాటు చేయడం.
 - నీటిని వృథా చేయకుండా చూడడం.
 - ప్లాస్టిక్, థర్మాకోల్ రహిత పాఠశాలగా రూపొందించడం.
 - పర్యావరణ అంశాలపై విద్యార్థులకు, ప్రజలకు అవగాహన కల్పించడం.
 - పర్యావరణ ప్రాధాన్యత రోజులలో ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం వంటివి చేయాలి.